

orkest
Nota
bene

speelt o.l.v. Casper Zelissen

ONTDEKKING

Met onder andere:

Antonín Dvořák
New World Symphony

Een favoriet uit ons
10-jarig oeuvre

Douwe Evert Dijkstra
Albatros

Met componist Douwe Evert
Dijkstra als gastdirigent

Sergej Rachmaninov
Pianoconcert nr. 2

Met afzwaaiend dirigent
Casper Zelissen als pianist

The Mushroom Cloud
The Kyteman Orchestra

Met zangers Laurens Lammerts
en Lauw Klaassen

Welkom bij het lustrumconcert *Ontdekking!*

Met trots en plezier presenteert Orkest Nota Bene het lustrumconcert 2019: *Ontdekking*.

In deze zomer van 2019 bestaat Orkest Nota Bene tien jaar en viert dus haar tweede lustrum. Dit concert zal tevens het afscheidsconcert zijn van onze dirigent sinds de oprichting van het orkest, Casper Zelissen. Ter ere van ons lustrum en het vertrek van Casper nemen we u vanmiddag mee op een ontdekkingsreis door het verleden van tien jaar Nota Bene, en spelen we voor u ook nieuw ontdekte stukken.

De bekende negende symfonie van Dvořák voerden wij eerder in zijn geheel uit tijdens het concert De Nieuwe Wereld in 2015. Vandaag brengen we de highlights uit deel één, twee en vier ten gehore. Hierbij worden we ondersteund door paukenist Toine Schreurs. Ook The Mushroom Cloud zal de trouwe fans van ons orkest wellicht bekend voorkomen. We hebben zelfs dezelfde zangers als in 2014 weer weten te strikken, Lauw en Laurens!

De ritmische ontdekkingen van deze productie waren de nieuw in te studeren stukken Three Preludes van Gershwin en A Night in Tunisia van Gillespie. Ook gaat Nota Bene na dit concert een nieuwe ontdekkingsreis aan met aantredend dirigent Douwe Evert Dijkstra. Zijn hit Albatros spelen we vanmiddag in een geüpdate versie voor u. Ook zal Douwe Evert alvast warmdraaien door het orkest te dirigeren bij het Pianoconcert nr. 2 van Rachmaninov, waarbij Casper piano speelt.

We zullen Casper erg missen, en tegelijk kijken we uit naar een nieuw avontuur met Douwe Evert.

Wij wensen u veel luisterplezier!

Programma

Symfonie nr. 9
"Uit de nieuwe wereld"
Deel I – II – IV

Antonín Dvořák

The Mushroom Cloud

Kyteman

Delta High Score

Rob Hubbard

Supremacy

Jeroen Tel

A Night in Tunisia

Dizzy Gillespie

--PAUZE--

Jupiter, the Bringer of Jollity
Uit: The Planets

Gustav Holst

Albatros

Douwe Evert Dijkstra

Three Preludes

George Gershwin

Pianoconcert nr. 2
Deel II – Adagio sostenuto

Sergej Rachmaninov

Symfonie nr. 9 "Uit de nieuwe wereld" – Antonín Dvořák (1841-1904)

Eind 19e eeuw bestond er in de Verenigde Staten een grote behoefte aan Amerikaanse nationale muziek. “Helaas” schreven Amerikaanse componisten vooral 'Europese' stukken en vertrokken naar Duitsland om daar een goede muzikale opleiding te volgen. Dvořák daarentegen liet zich niet alleen inspireren door de klassieke leer, maar ook door volksmuziek uit zijn Tsjechische geboortegrond, en had interesse in 'native-American' muziek (oftewel: muziek van de indianen) en Afro-Amerikaanse invloeden. Hierdoor was hij voor de VS de aangewezen componist om een basis te leggen voor de nationale muziek. Met een salaris wat zo'n 20x hoger was dan in zijn geboorteland, wist het conservatorium van New York Dvořák over te halen om naar Amerika te komen. “Blijkbaar moet ik ze de weg naar het beloofde land wijzen en naar het koninkrijk van een nieuwe, onafhankelijke kunst; kortom, om een nieuwe, nationale muziek te scheppen” schreef hij naar huis. Samen met het feit dat zijn komst samenviel met de viering van Columbus' ontdekking van Amerika versterkte dit zijn gevoel van belast te zijn met een bijzondere missie.

Echter: symfonie nr. 9 is toch vooral een liefdesverklaring aan het vertrouwde geboorteland van Dvořák. Hoe 'Amerikaans' dit werk is, en hoeveel volksmelodieën Dvořák erin gebruikte, vormt nog steeds de inzet van menig muzikaal debat.

Orkest Nota Bene speelt uit de symfonie deel één, twee en vier.

I. Adagio

Het thema is volgens sommigen geïnspireerd op indiaanse muziek, anderen herkennen er een polka of boerendans uit Midden-Europa in. Het thema wordt steeds harder in volume, wat door sommigen wordt vertaald als het kloppende hart van New York.

II. Largo

Deze aangrijpende treurzang heeft betrekking op het lijdendicht van Hiawatha nadat zijn trouwe metgezellin Minnehaha was overleden. Deel twee staat bekend om de melancholische hoofdmelodie.

IV. Allegro con fuoco

In dit deel komen de thema's uit de eerste drie delen nog eens terug. Volgens muzikrecensenten klinkt hierin Dvořáks sterke terugverlangen naar zijn geboorteland door.

The Mushroom Cloud – Kytteman (1986-)

De Utrechtse trompettist Colin Benders staat ook wel bekend als Kytteman. In 2012 nam hij met The Kytteman Orchestra een album op waar onder andere The Mushroom Cloud op te vinden is. De tekst zal, net als in 2014 toen Nota Bene dit nummer al eens speelde, door gastzangers Lauw Klaassen en Laurens Lammerts (beiden lid van Kamerkoor Lamusa), worden gezongen. Colin Benders heeft The Mushroom Cloud geschreven toen hij in IJsland was en voor het eerst het noorderlicht had gezien. Naar eigen zeggen had hij daarna “wereldschokkende en levensveranderende ideeën” en diezelfde avond nog had hij een ruwe versie van het hele stuk. De tekst van het lied vindt u hieronder.

The Mushroom Cloud

Living on the light that once was given to us all.
As fragile as we are we're still surviving in the cold.
We're trying to explain ourselves and justify our lives.
Now there's no more need to wonder why.

Oh what a beautiful day for us.
This has been such a good place to us.
Look at the trees as they wave at us, saying goodbye.

Soon, all of the things that I stand for will fall into the oblivion I have ignored.
I know that my choices are losing the war. My future ain't soothing anymore.
Taking my time to find out what it has in store. The bomb will drop right on my porch.
Don't fear for what I know to be sure. I'll be vaporized, no surprises anymore.

Oh what a beautiful day for us.
We have been looking for ways to trust
Things will unravel the way they must.
And when you see it it's simply the greatest of things.
You'll be grateful the rest of your life.

Truth is shooting us all in the face. While we aim to define it we freeze in our frames.
They say it won't hurt us a bit so don't panic when you start to bleed in its name.
Cover your eyes, don't look at the flash. Pray that there's no such thing as hell when we pass.
The morning light is leaking into the unknown. Absorbed by the infinite yawn. We're home.

All in all, we are grateful for the grace bestowed upon us.
Our sins eradicated. It's the end that keeps us honest.
Our next chapter begins regardless, be it void or promise.
The sun sets on mankind. End of the line. This is our time.

[this is our time] Oh what a beautiful day for us.
[this is our time] Smell the perfume of decay on us.
[this is our time] Behold the light and embrace the rush.
[this is our time] This is our time.

Delta High Score – Rob Hubbard (1955-)

Delta is een Commodore 64-spel uit 1987. Het stuk dat we zullen spelen was te horen onder het high score-schermbord, nadat het spel was uitgespeeld. In het spel neemt de speler de rol van elite ruimtepolitie-eskader op zich, om in de Delta sector in een ruimtekruiser intergalactisch tuig naar de andere kant van het heelal te schieten.

Supremacy – Jeroen Tel (1972-)

Supremacy is een strategisch computerspel uit 1990, waarin de speler een netwerk van planetaire kolonies moet stichten. De muziek voor het spel werd gecomponeerd door Jeroen Tel, geboren in Helmond. Hij schreef jarenlang muziek voor tientallen computerspellen, waaronder - naast Supremacy - Honey Switch Deluxe, TinTin on the Moon, Lemmings en Winter Gold.

A Night in Tunisia – Dizzy Gillespie (1917-1993)

De Amerikaanse trompettist Gillespie schreef deze jazzklassieker aan het begin van de jaren 40. Tijdens het spelen van akkoorden op de piano merkte Gillespie dat hij iets nieuws in handen had... “I looked at the notes of the chords as I played the progression and noticed they formed a melody ... [with a] Latin, even oriental feeling.” Met A Night in Tunisia – ook wel bekend als Interlude – wijkt Gillespie af van de standaard jazzmuziek uit zijn tijd door Afro-Cubaanse ritmes te gebruiken en niet meer de gebruikelijk *walking bass*. A Night in Tunisia wordt ook gezien als het begin van een nieuwe stijl met meer latin-invloeden in de Amerikaanse jazzmuziek. Het nummer is door vele artiesten uitgevoerd, zoals Miles Davis, Ella Fitzgerald, Count Basie, en natuurlijk orkest Nota Bene.

Jupiter, the Bringer of Jollity – Gustav Holst (1874-1934)

The Planets is met afstand het bekendste werk van de Engelsman Holst. In Jupiter worden jolige themaatjes afgewisseld met majestueuze langzame passages, en dan te bedenken dat het stuk gecomponeerd is in 1914, ten tijde van de Eerste Wereldoorlog. De planeten uit de suite zijn niet gebaseerd op Romeinse goden, maar op de ideeën en emoties van de planeten op de psyche. Zo is Jupiter dus de bringer van blijdschap en staat Mars voor oorlog. Mars, the Bringer of War, is door Nota Bene overigens ook al meerdere malen uitgevoerd. The Planets zijn in eerste instantie voor twee piano's gecomponeerd en pas later voor orkest bewerkt, en die laatste versie is enorm populair geworden. Holst zelf vond overigens het stuk niet een van zijn beste composities en klaagde dat door de populariteit van The Planets zijn latere werken werden overschaduwd. Toch kon hij zelf Saturn, the Bringer of Old Age, wel nog waarderen.

Albatros – Douwe Evert Dijkstra (1974 -)

In de loop der jaren heeft Douwe Evert Dijkstra al verscheidene bewerkingen, instrumentaties en composities voor Nota Bene gemaakt. Ook Albatros is speciaal voor Nota Bene gecomponeerd. De eerste opvoering van Albatros in 2017 was zo'n succes dat we het stuk voor dit lustrum graag nog eens herhalen. Het eerste deel is geïnspireerd door het beeld van de machtige vogel die over het blinkende water van de diepe zee scheert. Het middendeel geeft een lyrische schildering van een zeegezicht, waarna de albatros weer opstijgt en nog eenmaal langs de hemel glijdt.

Three Preludes – George Gershwin (1898-1937)

De Amerikaanse componist en pianist Gershwin schreef de drie preludes voor piano in New York in 1926. Eigenlijk was Gershwin van plan om 24 preludes te componeren, maar dit werden er nog maar zeven in manuscriptvorm, toen nog maar vijf voor een publiek optreden, waarvan er drie gepubliceerd zijn. De eerste prelude heeft een bluesmotief en veel syncopen. Hoewel het in de 21^e eeuw wellicht niet heel avontuurlijk meer klinkt, was het voor het Amerikaanse publiek van de jaren 20 iets wat ze nog nooit gehoord hadden. De tweede prelude is ook heel *jazzy* en werd door Gershwin omschreven als “a sort of blues lullaby”. Deel drie werd door de componist als “Spaans” aangeduid en heeft een duidelijke vraag-antwoordstructuur.

Pianoconcert nr. 2 – Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Na het ontvangen van zeer slechte kritieken op zijn eerste symfonie in 1897, kwam de Russische componist Rachmaninov in een lange en zware depressie terecht. In deze periode heeft hij nauwelijks muziek gemaakt. Na een hypnosebehandeling herstelde hij weer en het eerste stuk dat hij na zijn herstel schreef, is het tweede pianoconcert, opgedragen aan zijn psychiater Nikolaj Dahl. Wij zullen het tweede deel, *adagio sostenuto*, uit het concert laten horen. Dit deel is ook de inspiratie geweest voor Eric Carmen, toen hij de ballad *All by Myself* schreef in 1975. Deze ballad is in 1996 gecoverd door Celine Dion en velen van u zullen één van beide versies van deze hit kennen!

Dit prachtige pianoconcert van Rachmaninov wordt uitgevoerd door onze afzwaaidend dirigent, Casper Zelissen. Onze toekomstig dirigent Douwe Evert Dijkstra zal het orkest bij dit laatste nummer van de middag dirigeren.

Orkest Nota Bene

Agnes *fluit*
Mirjam *fluit*
Johannes *1^e viool*
Rosanne *1^e viool*
Annet *1^e viool*
Corine *sopraansax*
Annelien *2^e viool*
Marieke *2^e viool*
Rolf *klarinet*
Joanne *klarinet*
Marlie *2^e viool*
Casper *dirigent*
Nienke *klarinet*
Willemin *altviool*
Nils *cello*
Evi *hoorn*
Margot *contrabas*
Floris *cello*

Dirigent	Casper Zelissen
1e viool	Johannes Haverkate, Annet Holst, Rosanne van Huisstede
2e viool	Annelien Meerts, Marlie Seesing, Marieke van der Werff
Altviool	Willemin Huizinga
Cello	Nils Breunese, Floris Necas
Contrabas	Margot Peters
Fluit	Agnes Boonstra, Mirjam Pastink
Sopraansax	Corine Vos
Klarinet	Rolf Heikens, Nienke Holst, Joanne de Jonge
Basklarinet	Nienke Holst
Hoorn	Evi Weiland

Piano

Douwe Evert Dijkstra, Casper Zelissen

Pauken

Toine Schreurs

Zang

Lauw Klaassen en Laurens Lammerts

Arrangementen

Douwe Evert Dijkstra, Douwe Nauta, Casper Zelissen

Word Vriend van Orkest Nota Bene

Wilt u, naast het bezoeken van onze voorstellingen, het orkest financieel ondersteunen? Word dan **Vriend** van Nota Bene! Met uw bijdrage kunnen wij ook in de toekomst concerten blijven verzorgen.

Als **Vriend** van het orkest doneert u één- of tweemaal per jaar een bedrag naar keuze, bijvoorbeeld €25 per halfjaar. Van ons krijgt u dan tweemaal per jaar, halverwege het productieseizoen, een vriendenmail met een voorproefje van onze concerten en de laatste wetenswaardigheden over het orkest. Daarbij krijgt u - uiteraard - als eerste de uitnodiging voor onze concerten. Meld u aan en u bent voortaan als eerste op de hoogte.

Ook een gift, van welke omvang ook, is natuurlijk altijd zeer welkom. U kunt een contante bijdrage doen in onze foaienpot aan de bar of een overschrijving doen naar het bankrekeningnummer van Orkest Nota Bene:
NL36INGB0005122815.

Wilt u meer informatie of wilt u direct **Vriend** worden, stuur dan een e-mail naar **info@orkestnotabene.nl**.